

TIESU EKSPERTU PADOME

Antonijas iela 6, Rīgā, LV-1010, tālrunis: 67517734, fakss: 67063860
e-pasts: tiesueksperti@ta.gov.lv

Rīgā

Tiesu ekspertu kandidātu apmācības programma

Mehanoskopisko pēdu izpēte (specialitātes kods 27.03)

(Apmācības programma - 1380 akadēmiskās stundas (1 akadēmiskā stunda – 45 min.))

Nr.p.k.	Tēmas nosaukums	Ilgums (akad.stundas)	Obligāti veicamo mācību ekspertīžu eksperta atzinumu skaits	Recenzējamo mācību ekspertīžu eksperta atzinumu skaits
1.	Tiesu trasoloģiskās ekspertīzes metodiskie pamati: 1.1. Tiesu trasoloģiskās ekspertīzes priekšmets, objekti un uzdevumi 1.2. Mācība par pēdām: 1.2.1. pēda kā divu objektu savstarpējās iedarbības rezultāts 1.2.2. pēdu veidojošie un pēdu uztverošie objekti 1.2.3. pēdu veidi (mehāniskās, siltuma un ķīmiskās iedarbības pēdas, apjoma un virsmas pēdas, statiskās un dinamiskās pēdas, redzamās un latentās pēdas) 1.3. Tiesu trasoloģiskā diagnostika, klasifikācija un identifikācija, ekspertīzē izskatāmie diagnostikas, klasifikācijas un identifikācijas jautājumi 1.4. Vispārējo un sevišķo pazīmju jēdzieni. 1.5. Izmantojamie darba rīki, aparātūra, mērinstrumenti	50		
2.	Izpētes procesa stadijas (analīze, salīdzināšana, sintēze), secinājumu formas identificējošā, klasificējošā un diagnosticējošā pētījumā 2.1. Izpētes stadijas un tajās veicamās darbības: 2.1.1. vizuālā un mikroskopiskā virsmu izpēte apskates procesā, rīcība ar uz izpētes objekta atrastām nepiederīgām daļiņām, tālākās izpētes procesa plānošana 2.1.2. vispārējās un sevišķās pazīmes uzlaušanas pēdās, to izpētē	80		

	<p>izmantojamie paņēmieni, rīki un aparatūra</p> <p>2.1.3. eksperta versijas par izmantotā uzlaušanas rīka, instrumenta vai priekšmeta veidu un darbības virzienu izvirzīšana un tās pamatojums, balstoties uz pazīmēm pēdās un citiem materiāliem</p> <p>2.2. Eksperimentālo pēdu iegūšanas priekšnosacījumi, prasības materiālam, uz kura paredzēts veidot eksperimentālās pēdas</p> <p>2.3. Salīdzināšana, tās paņēmieni un izmantojamā aparatūra. Salīdzinošais mikroskops, tā sagatavošana darbam un darbības pārbaude</p> <p>2.4. Iegūto rezultātu vērtējums, apkopojums, secinājumu formas izvēle un tās pamatojums</p>			
3.	<p>Mehanoskopisko pēdu izpēte kā trasoloģiskās ekspertīzes veids, tās raksturojošās pazīmes</p> <p>3.1. Mehanoskopisko pēdu izpētes ekspertīžu iedalījums un atsevišķo ekspertīžu veidu vienojošās un atšķirīgās pazīmes :</p> <p>3.1.1. uzlaušanas rīku un instrumentu pēdu izpēte</p> <p>3.1.2. masveida ražojuma izstrādājumu izpēte</p> <p>3.1.3. plastikāta maisiņu identifikācija pēc ražošanas procesa īpatnībām</p> <p>3.1.4. slēdžeņu un citu aizsargierīču izpēte</p> <p>3.1.5. veselā rekonstrukcija pēc sastāvdaļām</p> <p>3.1.6. transportlīdzekļa pēdu izpēte</p> <p>3.1.7. cita veida mehānisku bojājumu izpēte</p>	10		
4.	<p>Uzlaušanas rīku un instrumentu pēdu izpēte</p> <p>4.1. Izpētes priekšmets un objekts</p> <p>4.2. Tipisko uzlaušanas veidu – atspiešanas vai šķēršļa daļējas vai pilnīgas sagraušanas - pazīmes</p> <p>4.3. Terminoloģija un jēdzieni: „instruments”, „instrumenta darba virsma”, „rīks”, „mehānisms”</p> <p>4.4. Raksturīgāko pēdu – zāģēšanas, urbšanas, griešanas, ciršanas, laušanas pazīmju raksturojums, pēdu veidošanās mehānisms</p> <p>4.5. Stikla kā šķēršļa bojājumu izpētes īpatnības.</p> <p>4.6. Eksperta izpētei iesniedzamie objekti, to noformējums</p> <p>4.7. Ekspertīzē risināmie jautājumi</p> <p>4.8. Kompleksās izpētes iespējas un priekšnosacījumi</p> <p>4.9. Darba drošības nosacījumi</p>	40		
5.	<p>Masveida ražojuma izstrādājumu izpēte</p> <p>5.1. Izpētes priekšmets un objekts</p>	70		

	<p>5.2. Ekspertīzē risināmie jautājumi</p> <p>5.3. Terminoloģija un jēdzieni: „masveida ražojuma izstrādājumi”, „ražošanas līdzekļi”, „paraugs”, „marķējuma zīme”, „kopīgs izcelsmes avots”</p> <p>5.4. Masveida ražojuma izstrādājumu izpētes process:</p> <p>5.4.1. Objektu sagatavošana izpētei, rīcība ar lielu izpētāmo objektu skaitu</p> <p>5.4.2. Izpētes stadijas un tajās veicamās darbības</p> <p>5.4.3. Marķējuma zīmju satura izpēte un iegūtās informācijas izmantošana</p> <p>5.4.4. Objektu izgatavošanas materiāla izpēte trasoloģiskās ekspertīzes robežās</p> <p>5.4.5. Materiāla kompleksās izpētes iespējas un organizācija</p> <p>5.4.6. Tehnoloģisko iekārtu atstāto pēdu izpēte</p> <p>5.4.7. Eksperimentālo pēdu iegūšana un paraugu izmantošana salīdzinošajā pētījumā</p> <p>5.4.8. Vispārējās un sevišķās pazīmes tehnoloģisko iekārtu atstātajās pēdās, to raksturs</p> <p>5.4.9. Materiāla izpētes rezultātu izmantošana secinājumu veidošanā.</p> <p>5.5. Darba drošības nosacījumi.</p>			
6.	<p>Plastikāta maisiņu identifikācija pēc ražošanas procesa īpatnībām</p> <p>6.1. Ražošanas procesa atstātās pēdas plastikāta plēvē, to raksturojums („zivs acis”, „tīģersvītras”)</p> <p>6.2. Objektu izpētes gaita, atsevišķā un salīdzinošā izpēte</p> <p>6.3. Veselā rekonstrukcijas no daļām izpētes metodes izmantošana</p> <p>6.4. Pazīmes jautājuma risināšanai par grupas piederību un kopējo izcelsmes avotu</p> <p>6.5. Rezultātu apkopojums un novērtējums, secinājumi</p> <p>6.6. Riska faktori</p>	40		
7.	<p>Slēdzeņu un citu aizsargierīču izpēte</p> <p>7.1. Slēdzeņu un atslēgu veidi un konstruktīvās īpatnības</p> <p>7.2. Slēdzeņu kā aizsargmehānisma pārvarēšanas veidi un raksturīgās pēdas</p> <p>7.3. Speciālie rīki slēdzeņu nesankcionētai atslēgšanai</p> <p>7.4. Ekspertīzē risināmie jautājumi</p> <p>7.5. Terminoloģija un jēdzieni: „atslēga”, „slēdzene”, „lietota slēdzene”, „slēdzene darba kārtībā ... „vardarbīgi uzlauzta</p>	120		

	<p>slēdzene”, „piederoša atslēga”, „piemeklēta atslēga”, „pielāgota atslēga”, „mūķis”</p> <p>7.6. Kompleksu pētījumu iespējas un risināmie jautājumi</p> <p>7.7. Cita veida aizsargierīces un to izpētes īpatnības</p> <p>7.8. Slēdzeņu un citu aizsargierīču izpētes process:</p> <p>7.8.1. apskate, tās laikā iegūstamā informācija, rīcība ar uz objektu virsmām atrastām nepiederīgām daļiņām</p> <p>7.8.2. turpmākās izpētes plānošana, objekta (slēdzene) nepieciešamā bojāšana izpētes nolūkā un šādas rīcības juridiskais aspekts (komisijas ekspertīze), slēdzene demontāža</p> <p>7.8.3. slēdzene mehānisma izpēte, izpētes darbības nolūkā noteikt, vai slēdzene ir atvērtā vai aizslēgtā stāvoklī, slēdzene derīgums lietošanai, pazīmes, kas liecina, ka slēdzene ir lietota</p> <p>7.8.4. pēdas, kas liecina par slēdzene atvēršanu ar pielāgotu atslēgu vai „mūķi”</p> <p>7.8.5. darbības, kas veicamas slēdzene atvēršanai ar ekspertīzei iesniegto priekšmetu</p> <p>7.8.6. pēdas, kas liecina par slēdzene uzlaušanu, uzlaušanas veidi un to atspoguļojums pēdās</p> <p>7.8.7. uzlaušanas vai atslēgšanas rīka identificējošais pētījums</p> <p>7.8.8. eksperimentālo pēdu iegūšanas nosacījumi, salīdzinošā izpēte, tās rezultātu izvērtēšana</p> <p>7.8.9. pazīmes, kas norāda uz kopijas izgatavošanu no ekspertīzei iesniegtās atslēgas</p> <p>7.9. Darba drošības nosacījumi.</p>			
8.	<p>Apavu un apģērba mehānisko bojājumu trasoloģiskā izpēte</p> <p>8.1. Ekspertīzei iesniegtie objekti</p> <p>8.2. Ekspertīzē risināmie jautājumi</p> <p>8.3. Kompleksās izpētes iespējas un priekšnosacījumi</p> <p>8.4. Konstatēto bojājumu vispārēja un detalizēta izpēte, rezultātu novērtējums</p> <p>8.5. Eksperimentālo pēdu iegūšanas nosacījumi</p> <p>8.6. Salīdzinošā izpēte, tās rezultātu izvērtēšana</p> <p>8.7. Izpētes rezultātu apkopojums un novērtējums, secinājumi</p> <p>8.8. Riska faktori un darba drošības nosacījumi</p>	30		

9.	<p>Veselā rekonstrukcijas no daļām ekspertīze</p> <p>9.1. Ekspertīzes priekšmets un objekti</p> <p>9.2. Ekspertīzē risināmie jautājumi</p> <p>9.3. Terminoloģija un jēdzieni: „veselais”, „komplicēts veselais”, „atdalīšana” un „sadalīšana”, atdalīšanas virsma”</p> <p>9.4. Aparatūra, darba rīki, mērinstrumenti</p> <p>9.5. Izpētes process:</p> <p>9.5.1. objektu apskates uzdevumi un veicamās darbības</p> <p>9.5.2. sākotnējie jautājumi, kas noskaidrojami apskates procesā</p> <p>9.5.3. atdalījuma virsmas izpēte, materiāla trasoloģiskā izpēte</p> <p>9.5.4. uzslāņojumu izpēte</p> <p>9.5.5. kompleksas izpētes organizēšana, tās iespējas un risināmie jautājumi</p> <p>9.5.6. pazīmju raksturojums, pamatojoties uz kurām var secināt, ka iesniegtie objekti ir veidojuši vienu veselu</p> <p>9.5.7. jautājuma risināšanas par to, vai objekti ir viena komplekta (vienas komplicētas sistēmas) sastāvdaļas, īpatnības</p> <p>9.5.8. pēdas uz objektiem, kas liecina par to, ka tie ir veidojuši vienotu komplektu, un to izpēte</p> <p>9.6. Riska faktori un darba drošības nosacījumi</p>	80		
10.	<p>Transportlīdzekļu pēdu trasoloģiskā izpēte</p> <p>10.1. Izpētes priekšmets un objekts, risināmie jautājumi</p> <p>10.2. Objektu apskate, tās laikā iegūstamā informācija</p> <p>10.3. Transportlīdzekļu pēdu klasifikācija un veidošanas mehānisms</p> <p>10.4. Transportlīdzekļu pēdu atrašanas un fiksēšanas tehniski līdzekļi un paņēmieni</p> <p>10.5. Transportlīdzekļu pēdu izpētes metode</p> <p>10.6. Iegūto rezultātu vērtējums, apkopojums, secinājumu formas izvēle un tās pamatojums</p>	60		
11.	<p>Eksperta atzinuma sagatavošana un noformēšana</p> <p>10.7. Eksperta atzinuma informatīvajā daļā iekļaujамie dati</p> <p>10.8. Izpētes gaitas atspoguļojums un informācijas grupēšanas veidi vairāku objektu izpētes gadījumā</p> <p>10.9. Iegūto rezultātu apkopojums un secinājumu formas izvēle</p> <p>10.10. Fotoattēlu noformēšana</p>	20		
12.	<p>Mehanoskopisko pēdu izpētes praktikums</p> <p>12.1. Uzlaušanas rīku un instrumentu pēdu izpēte</p>	140	5	1

	12.2. Masveida ražojuma izstrādājumu izpēte	100	2	1
	12.3. Plastikāta maisiņu identifikācija	80	2	1
	12.4. Slēdzeņu izpēte	100	5	1
	12.5. Apavu un apģērba mehānisko bojājumu trasoloģiskā izpēte	100	5	1
	12.6. Veselā rekonstrukcija no daļām	110	5	
	12.1. Transportlīdzekļu pēdu izpēte	150	2	
	Kopā:	1380	26	5
13.	13.1. Obligātais praktisko prasmju minimums, kas iegūstamas programmas izpildes rezultātā: 13.2. Prasme novērtēt objekta stāvokli un atkarībā no tā plānot izpētes gaitu, izvērtējot kompleksas izpētes nepieciešamību 13.3. Prasme atrast un fiksēt vispārējās un sevišķās pazīmes mehāniskas izcelsmes pēdās 13.4. Praktiskas iemaņas darbā ar mikroskopu, tai skaitā, ar salīdzinošo mikroskopu 13.5. Praktiskas iemaņas slēdzeņu demontāžā. 13.6. Prasme iegūt kvalitatīvus izpētāmā objekta un pēdu fotoattēlus 13.7. Prasme izmantot informāciju no datu bāzēm 13.8. Prasme interpretēt iegūtos rezultātus, definēt secinājuma pamatojumu un sagatavot prasībām atbilstošu eksperta atzinumu			
	Iegūstamais teorētisko un praktisko zināšanu līmenis Spēja patstāvīgi veikt mehanoskopisko un transportlīdzekļu pēdu izpētes ekspertīzes			

Literatūra:

1. Aizsargierīces. Slēdzeņu, aizbīdņu, bultu un citu aizsargierīču detaļu nosaukumi. J.Pļavenieks VTEB, Rīga
2. Identifying Consecutively Made Garbage Bags Through Manufactured Characteristics. John R.Vanderkolk. Journal of Forensic identification 38/45 (1), 1995
3. Kriminālista rokasgrāmata. Priekšmetu un objektu apraksti. V.Miezišs, J.Ņikiforovs Rīga, Latvijas Policijas akadēmija, 1997
4. Kriminālistika. Mācību grāmata. Pirmā daļa: Kriminālistiskā tehnika. Autoru grupa A.Kavaliera vadībā. Rīga, Latvijas Policijas akadēmija, 1997
5. Mehanoskopisko pēdu izpēte. Instrumentu un rīku pēdu izpēte. J.Pļavenieks Rīga, Valsts tiesu ekspertīžu birojs, 2005
6. Slēdzeņu izpēte J.Pļavenieks VTEB, Rīga, 2005
7. The practical methodology of Forensic Photography;-D.R.Redsicker;-CRC Press;-2001
8. Veselā konstatācija pēc tā sastāvdaļām. Ekspertīzē noskaidrojamie jautājumi un to risināšanas gaita. J.Pļavenieks VTEB, Rīga, 2002
9. Veselā konstatācija pēc tā sastāvdaļām. Terminus skaidrojošā vārdnīca. J.Pļavenieks VTEB, Rīga, 2002
10. Veselā konstatācija pēc tā sastāvdaļām. Vispārīgā teorija shēmās. J.Pļavenieks VTEB, Rīga, 2002

11. Методика трасологического исследования изделий массового производства. Киев, РИО МВД СССР, 1983
12. Криминалистика. Под ред. А.Г.Филипова. Изд.»Высшее образование», Москва, 2007.г. (глава 5)
13. Криминалистика. Под ред. А.Г.Филипова. Изд.»Высшее образование», Москва, 2007.г. (глава 4)
14. Криминалистика. Под ред. Е.П.Ищенко. Изд.»Юрист», Москва, 2000 г. (глава 9-10)
15. Научные основы и методика эксперимента при производстве трасологических экспертиз. Х.Салимов Душанбе, ТГУб 1967
16. Основы трасологии (часть особенная). Г.Л.Грановский Москва, 1974
17. Словарь основных терминов трасологических экспертиз, ВНИИСЭ, Москва, 1987
18. Судебная трасология. Н.П.Майлис Москва. Право и закон, 2003
19. Методы криминального „вскрытия” замков. www.kriminalist.com
20. Криминалистическое исследование замков. www.expert.aanet.ru /rabota/tras_zam.htm
21. The practical methodology of Forensic Photography;-D.R.Redsicker;-CRC Press;-2001
22. Forensic Uses of Digital Imaging, John C Russ,CRC Press, 2001

Тiesu ekspertu padomes priekšsēdētāja

M.Čentoricka

Apstiprināta

20 19. gada 29. janvāra

Тiesu ekspertu padomes sēdē
protokols Nr. 3